

Participatiejournaal

Gebiedsvisie IJsselcentrale

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding en Doel	4
Waarom participatie?.....	4
Doelen en uitgangspunten	4
Relatie met planvorming	5
2. Betrokken stakeholders.....	6
Context	6
Stakeholders	6
3. Overzicht participatie.....	8
Activiteiten en opbrengst	9
22 en 23 januari 2019 Werksessie herontwikkeling Harculo	9
29 – 30 juni 2019 Bruisende Buren: Requiem voor de IJsselcentrale	11
Windesheim: Minor Future Cities.....	12
Digitale bewonersbijeenkomsten oktober 2020	13
Gesprekken stakeholders oktober 2020 t/m februari 2021	15
Van raamwerk naar gebiedsvisie	17
4. Conclusies en vervolg	18
Grote betrokkenheid	18
Evaluatie van de participatie in relatie tot de doelen	18
Vervolg.....	19
Bijlagen.....	20
Bijlage 1 Nieuwsbrieven: zie separate bijlage Nieuwsbrieven archief	20
Bijlage 2 Veel gestelde vragen Harculo, zie website	20
Bijlage 3 ENGIE introductie film gebiedsontwikkeling Harculo.....	20
Bijlage 4 Tekeningen werksessies 2019	20
Bijlage 5. Samenvattend verslag stakeholdergesprekken	22

Voorwoord

In dit Participatiejournaal staat het contact beschreven van ENGIE, Floris Property Fund en de gemeente Zwolle met bewoners, burens en andere belanghebbenden voor de herontwikkeling van de locatie van de oude centrale Harculo. Bij de herontwikkeling hechten we veel waarde aan de inbreng en belangen van de omgeving.

Dit journaal gaat over het proces van de totstandkoming van de gebiedsvisie; vanaf de sloop van de oude centrale tot en met de aanbidding aan de gemeenteraad voor vaststelling. Gedurende deze periode zijn er veel contacten met omwonenden, belangstellenden, belangenorganisaties en institutionele stakeholders geweest. Dit participatiejournaal is een bijlage van de Gebiedsvisie IJsselcentrale & Omgeving.

In 2019, toen de sloop van de oude centrale vergevorderd was, is ENGIE gestart met de voorbereiding om een nieuwe bestemming te geven aan de locatie van de voormalige centrale. Belangrijke samenwerkingspartner is de gemeente Zwolle. Ook de provincie Overijssel is betrokken bij de herontwikkeling. De locatie aan de Professor Feldmannweg, in eigendom van Floris Property Fund, is in de tweede helft van 2020 aangehaakt in het proces van de gebiedsvisie.

De communicatie heeft op verschillende manieren plaats gevonden. In persoonlijke gesprekken ('live'), telefonisch, per mail, per post, tijdens bijeenkomsten en vanwege de coronamaatregelen, ook veel digitaal via de chat en via de website. Dit heeft geleid tot veel documentatie, zoals mailwisselingen, gespreksverslagen, nieuwsbrieven, aantekeningen, sfeerimpressies, en persberichten. In de bijlagen is een deel van deze documentatie opgenomen.

Naast veel positieve reacties over de inhoud van het plan en het proces hebben we een aantal zorgen en enkele kritische geluiden gehoord. In de gebiedsvisie hebben we hier zo goed mogelijk invulling aan proberen te geven. In dit journaal en in het overzicht "Veelgestelde vragen Harculo", welke op de website www.harculo.nl staat, is aangegeven wat we met deze input hebben gedaan of mogelijk gaan doen in de verdere uitwerking.

We danken alle deelnemers en gesprekspartners voor hun inzet. De bewoners van Zwolle-Zuid tonen zich betrokken bij de ontwikkelingen op het terrein van Harculo. De betrokkenheid van de omgeving draagt bij aan een beter resultaat. Samen met de omgeving creëren we een unieke nieuwe wijk voor Zwolle, een wijk die waarde aan de stad toevoegt. Een resultaat om trots op te zijn!

Tot slot, de participatie eindigt hier niet. Na vaststelling van de Gebiedsvisie zullen we de omgeving blijven betrekken bij het opstellen van het stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan.

1. Inleiding en Doel

Waarom participatie?

Om de locatie Harculo een nieuwe toekomst te geven, moet er veel worden uitgezocht en gecommuniceerd. Hierbij wordt veel waarde gehecht aan de inbreng en belangen van de omgeving. Immers een goed plan maak je niet alleen. We zijn ervan overtuigd dat onze plannen beter worden als we omwonenden, belangstellenden en andere stakeholders vroegtijdig betrekken. We willen weten wat er speelt in de omgeving en waar behoefte aan is. Hiervoor gaan we actief en vroegtijdig het gesprek aan.

Van de unieke locatie Harculo willen we een waardevolle plek voor Zwolle te maken. Een iconische, vitale inclusieve wijk die iets toevoegt aan de stad in zijn algemeenheid en Zwolle-Zuid in het bijzonder. Dit doen we onder meer door te luisteren naar de ideeën van bewoners en belangstellenden uit de nabije omgeving en deze informatie als waardevolle input mee te nemen in de herontwikkeling.

We zullen niet met alle wensen en belangen rekening kunnen houden. Soms zijn deze ook tegenstrijdig. Waar de een kiest voor de levendigheid die ontstaat door wonen en recreatie, wil de ander juist de rust voor het Natura 2000-gebied. Het is een zoektocht naar balans in de herontwikkeling.

Doelen en uitgangspunten

De volgende doelen hebben we gesteld bij het participatieproces:

- Een gedragen plan
- Door rekening te houden met diverse belangen willen we een resultaat bereiken met meerwaarde. De nieuwe wijk past bij Zwolle en voegt iets nieuws toe
- Een transparant proces met heldere integrale keuzes

Door samenwerking en participatie zorgen we voor een optimaal resultaat. Om bovenstaande doelen te realiseren, hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd in de participatie met de omgeving.

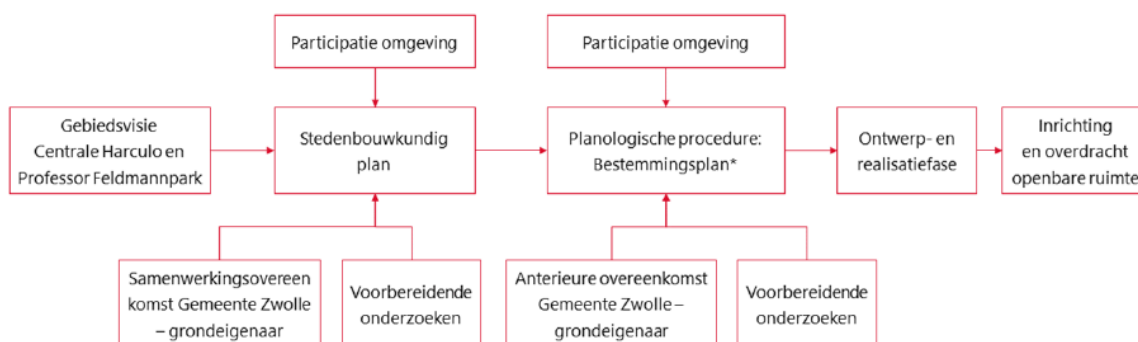
- Betrouwbaar (afpraak=afpraak)
- We willen weten wat er speelt en zijn geïnteresseerd in de ideeën van belanghebbenden
- Informatie is tijdig beschikbaar en wordt actief verstrekt aan de stakeholders
- Hoe groter het belang, hoe persoonlijker en frequenter het contact.
- We zijn persoonlijk bereikbaar
- We werken transparant: open en eerlijk
- Keuzes worden beargumenteerd en zijn goed onderbouwd en uitlegbaar

Relatie met planvorming

Dit participatiejournaal is een bijlage van de gebiedsvisie. De gebiedsvisie kent een vrij hoog abstractieniveau. Het is de eerste stap in de planvorming, waarin we werken van grof naar fijn. Van een visie voor het gebied, naar een verder uitgewerkt stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan, naar uiteindelijk gedetailleerde ontwerpen van bijvoorbeeld werkgebouwen, ateliers, woningen, park, wegen en overige openbare ruimte.

Onderstaan figuur is opgenomen in Hoofdstuk 5 van de gebiedsvisie en geeft een weergave van de verschillende stappen van het ontwikkelproces.

Ontwikkelproces per deelgebied.

Ontwikkelproces per deelgebied

*Planologische procedure: naar verwachting zal de traditionele bestemmingsplanprocedure binnen afzienbare termijn wijzigen als gevolg van de invoering van de Omgevingswet. Partijen treden met elkaar in overleg over het te volgen planproces op het moment dat de Omgevingswet definitief wordt ingevoerd.

In het begin van de planvorming ligt er nog weinig vast en is er nog de meeste ruimte in de planvorming. De input die we hebben gekregen van de verschillende stakeholders vormt mede de basis voor de gebiedsvisie.

Daarnaast hebben we veel input en vragen gekregen die waardevol zijn bij de verdere detaillering en uitwerking van de plannen. In de volgende fase van het stedenbouwkundige plan, maken we hier gebruik van. Ook in die fase zullen we de omgeving blijven betrekken.

2. Betrokken stakeholders

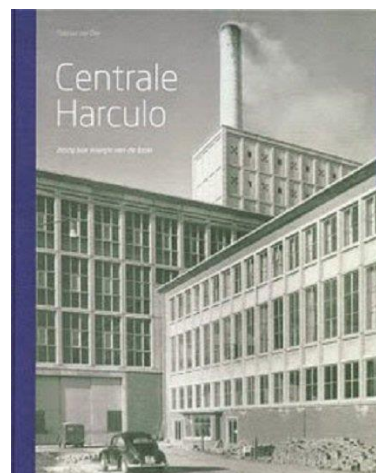
Context

De oude centrale Harculo was jarenlang een beeldbepalend gebouw voor Zwolle. Het roept bij veel inwoners van Zwolle herinneringen op. In het boek, Harculo, 60 jaar energie aan de IJssel, zijn veel foto's en verhalen opgenomen van dit gebouw.

ENGIE heeft als eigenaar van de IJsselcentrale een lange relatie met de locatie en de burens. Deze relatie is intensiever geworden bij de voorbereiding en uitvoering van de sloop van de centrale.

Sloop centrale

Tussen 2017 en 2019 is de centrale gesloopt. Over de sloop is gedurende de periode goed contact onderhouden met de buurt. Voor omwonenden en belangstellingen zijn onder andere meerdere informatiebijeenkomsten gehouden. De sloop zelf, in het bijzonder het neerhalen van de schoorstenen, kon rekenen op veel belangstelling. Op het internet zijn nog vele artikelen en filmpjes te vinden. Het einde van sloop is in de zomer 2019 gemarkeerd met de buurt met het Requiem van de IJsselcentrale.

Stakeholders

Samenwerkende partijen

De gebiedsvisie en daarbij ook dit participatiejournaal is een gezamenlijk product van ENGIE, Gemeente Zwolle en Floris Property Fund.

ENGIE is in 2019, toen de sloop van de oude centrale vergevorderd was, gestart met de voorbereiding voor een nieuwe bestemming van de locatie van de voormalige centrale.

De locatie Professor Feldmannpark, met de voormalige dienstwoningen van de centrale, is in eigendom van Floris Property Fund. Zij heeft ook plannen voor ontwikkeling en is in 2020 aangehaakt om een gezamenlijke gebiedsvisie te maken.

Belangrijke samenwerkingspartner is de gemeente Zwolle. De gemeente Zwolle is bevoegd gezag. Dat betekent dat de gemeenteraad de gebiedsvisie vaststelt en ook bevoegd is om in een later stadium het stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan voor de ontwikkelingen vast te stellen. Een ontwikkeling is niet mogelijk zonder een vastgesteld bestemmingsplan (dit gaat in de toekomst 'omgevingsplan' heten).

Na vaststelling van de gebiedsvisie zullen ENGIE en Floris Property Fund vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een proces voeren om het stedenbouwkundig plan en het bestemmingsplan uit te werken. Waar nodig, bijvoorbeeld op het gebied van participatie, vindt afstemming plaats.

Bewoners van Zwolle

De locatie ligt als scharnier tussen stad en landschap. Aan de ene kant de nabijheid van bebouwde kom van Zwolle-Zuid met haar bewoners, waaronder de bewoners van de voormalige dienstwoningen aan de Professor Feldmannweg. Aan de andere kant van het terrein bevinden zich woningen en boerderijen verspreid in het buitengebied (m.n. Harculosepad, Jan van Arkelweg, Fabrieksweg, Katenwinkelweg). Het dorp Windesheim en het buurtschap Harculo liggen nabij de locatie. De ontsluiting van het terrein gaat onder meer langs een woonwijk en scholen.

De belangstelling voor de herontwikkeling van de locatie gaat verder dan de huidige bewoners en direct omwonenden van Zwolle-Zuid. Aan de verschillende bijeenkomsten hebben ook mensen meegedaan die geïnteresseerd zijn in een woning/ woonvorm, belang hechten aan een maatschappelijk thema (bijv. natuur), maar ook vanuit een persoonlijke interesse zoals (familie van) oud-werknemers van de energiecentrale.

Institutionele stakeholders

Naast de bewoners van Zwolle hebben we ook institutionele stakeholders betrokken en om input gevraagd. De Provincie Overijssel is betrokken bij de plannen. Daarnaast zijn er diverse partijen betrokken die kunnen bijdragen aan een goede ontwikkeling zoals BOEi (i.v.m. de nieuwe invulling van de bestaande gebouwen), natuur- en milieuorganisaties, belangengroepen, Enexis, Zwols Concilium en de Hogeschool Windesheim.

Het raamwerk van de gebiedsvisie is in het najaar van 2020 voor reactie voorgelegd aan de volgende partijen:

- Rijkswaterstaat (RWS)
- Waterschap Drents Overijsselse Delta (DOD)
- TenneT
- Staatsbosbeheer (SBB)
- Natuurplatform Zwolle (NPZ)
- Natuur en Milieu Overijssel (NMO)
- Stichting Landschapsbelangen Harculo-Herxen-Windesheim
- Fietzersbond Zwolle.

3. Overzicht participatie

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van verschillende participatie momenten en resultaten. Voor de participatie is gebruik gemaakt van verschillende vormen en middelen van communicatie. De belangrijkste zijn:

- Overleggen, fysiek en digitaal
- Inloopavonden en werksessies
- Digitale informatie bijeenkomsten (presentaties & chat reacties)
- Nieuwsbrieven, zie bijlage
- Website Harculo.nl
  - Eerst vooral voor sloop, vanaf 2019 over de herontwikkeling
  - Platform voor informatieverstrekking en contactgegevens
  - Overzicht Veel gestelde vragen en antwoorden
- Opbrengst werksessies (2019) weergegeven in tekeningen
- Mailwisselingen
- Telefoongesprekken
- Filmpjes en weblogs
- Persberichten en aandacht van media
- Theaterproductie Bruisende Buren, Requiem voor de IJsselcentrale

Ter illustratie zijn hierna enkel voorbeelden in dit journaal opgenomen.

22 en 23 januari 2019 Werksessie herontwikkeling Harculo *Praat mee over Harculo*

In januari 2019 zijn twee werksessies voor bewoners georganiseerd. Aanvankelijk was het idee om één werksessie te organiseren, maar vanwege de grote belangstelling (circa 100 aanmeldingen) is een extra werksessie georganiseerd.

Tijdens deze werksessies is het proces toegelicht en zijn kaders voor herontwikkeling geschetst. Gespreksleiders van ENGIE, provincie en de gemeente, faciliteerden de gesprekken vanuit drie verschillende invalshoeken: energietransitie en duurzaamheid; type functies en bedrijvigheid; uitstraling en inpassing van het terrein. Er werd volop van gedachten gewisseld, kritisch en opbouwend, aandachtspunten werden gedeeld en kansen benoemd.

De Peperbus^{NL}

redactie.pep@dpgmedia.nl | twitter.com/depe

NIEUWS AGENDA DE KRANT ADVERTEREN BUURTVOORDEEL WERKWIJZEN KRANT GEMIST CONTACT

Home » Nieuws » praat mee over harculo

Foto:

Praat mee over Harculo

zo 20 jan 2019, 12:08

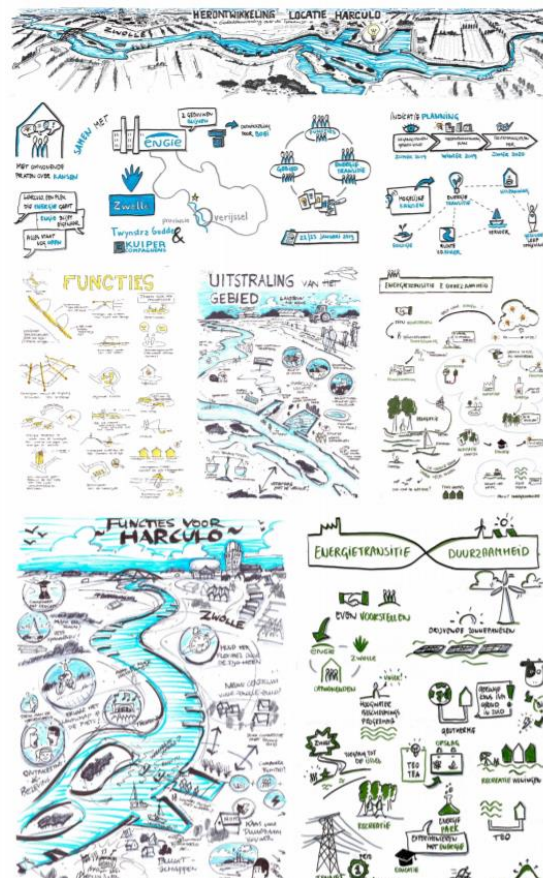

Zwolle - De Gemeente Zwolle, Provincie Overijssel en ENGIE houden woensdag 23 januari een extra werksessie over de herontwikkeling van het terrein van de centrale Harculo. Dinsdag 22 januari was al zo'n werksessie gepland. Voor de kerst zijn daarvoor uitnodigingen gestuurd naar de omwonenden van de centrale. Door de grote interesse van omwonenden en geïnteresseerden zijn de tachtig beschikbare plaatsen inmiddels vergeven. Daarom is besloten woensdag 23 januari een tweede werksessie te houden.

Met behulp van flip-overs, kaartmateriaal van Google-maps en afbeeldingen van energietechnieken, gebouwen, inrichtingen, sfeerbeelden etc. ontstonden moodboards. Tekenaars zorgden voor ondersteuning met prachtige en bruikbare afbeeldingen van de gesprekken. Aan het eind van de werksessie werden in een wrap-up door iedere groep de belangrijkste uitkomsten gepresenteerd.

PARTICIPATIE

Opbrengst Werksessies Herontwikkeling Harculo (22 en 23 januari 2019)

Deze tekeningen zijn als bijlage aan dit participatiejournaal toegevoegd. Hieronder is een samenvatting van wensen, ideeën en aandachtspunten opgenomen.

- Verbinden stad, landschap en rivier: fiets en wandelroutes.
- Zwolle aan de IJssel, plekken aan mooiste rivier van Nederland
- Nieuwe natuur(beleving) en extensieve recreatie, aan, op en in het water. Ook ruimtelijkheid behouden.
- Openbare ontmoetingsplek rond te transformeren gebouwen, onderzoek, educatie, horeca, werken, broedplaats, kunst/cultuur, kleinschalige evenementen
- Duurzaam wonen, aan en op het water. Stoer in de natuur, of juist kleinschalig.
- Nieuwe energie opwekken en opslaan: uit water, aarde en zon. Geen windmolens.
- Aandacht voor het voorkomen van (verkeers)overlast.
- Zorgvuldig omgaan met natuurwaarden
- Toekomst van de schakeltuin en hoogspanningsmasten
- Hoofddontsluiting auto

29 – 30 juni 2019 Bruisende Buren: Requiem voor de IJsselcentrale

De sloop van de Harculo Centrale – bij velen bekend als de IJsselcentrale – is afgerond. Ruim 60 jaar is op dit terrein energie opgewekt en is het gebouw beeldbepalend geweest voor Zwolle Zuid. Het roept dan ook vele herinneringen op.

Het terrein van de centrale is vrijwel altijd afgesloten geweest voor publiek. Het is een veelgehoorde wens om dit gebied toegankelijk te maken. Met de Bruisende Buren van het Kamerooperahuis hebben bewoners hun verhalen en herinneringen samengebracht in een muzikale theaterroute 'Requiem voor de IJsselcentrale'. Met dit evenement hebben we een eerste stap in het openen van de locatie gezet. Als je door het gebied loopt, beleef je de grootsheid en potentie van het gebied echt.

Bewoners van Zwolle laten hun betrokkenheid bij de locatie zien. Onder grote belangstelling vonden in het weekend van 29-30 juni 2019 zes voorstellingen plaats. Met prachtige zang, muziek en theaterspel werd er een ode gebracht aan de gesloopte energiecentrale.

Korte film op youtube: Bruisende Buren film [Requiem voor de IJsselcentrale](https://www.youtube.com/watch?v=Zp0yDjN0XLQ) of <https://www.youtube.com/watch?v=Zp0yDjN0XLQ>

Windesheim: Minor Future Cities

In de zomer 2019 is ENGIE een samenwerking gestart met Hogeschool Windesheim. Docenten van de internationale Minor Future Cities van de Hogeschool Windesheim benaderden ENGIE met de vraag of de locatie Harculo het onderwerp mocht zijn voor onderzoek naar: 'Hoe moet de locatie Harculo er uitzien binnen een Future City?'

Hoe kijkt de volgende generatie aan tegen de ontwikkeling van de locatie Harculo?

Gemeente Zwolle en ENGIE zijn partner in de minor Future Cities. Studenten van de Hogeschool Windesheim hebben onderzocht hoe locatie Harculo er uit kan zien. De opbrengst hiervan levert veel inspiratie op over hoe we bij de ontwikkeling van het gebied rekening kunnen houden met vraagstukken als energietransitie, klimaatverandering en bevolkingsgroei. Het laat zien hoe het gebied een bijdrage kan leveren aan een duurzame energievoorziening in de omgeving.

Extra uitdagingen

Studenten kregen van hun docenten de opdracht rekening te houden met de energietransitie, klimaatverandering en bevolkingsgroei en wat de gevolgen hiervan zullen zijn voor dit terrein aan de IJssel, grenzend aan natuurgebied. ENGIE voegde daaraan toe dat het gebied een bijdrage moet gaan leveren aan duurzame energievoorziening in de omgeving. Extra uitdagingen zijn gesteld om de creativiteit van studenten te stimuleren. Wat is te zeggen over stedelijkheid/bevolkingsdichtheid, lokale voedselvoorziening en nieuwe mobiliteit? Ook afvalmanagement en de circulaire economie krijgen aandacht in de plannen.

In verschillende groepjes zijn de studenten aan de slag gegaan. Een tweede lichting studenten heeft in 2020 opnieuw gekeken naar de herontwikkeling van Harculo waarbij zij inzoomden op drie specifieke dilemma's die actueel zijn bij de uitwerking van de gebiedsvisie voor het terrein, te weten: de energietransitie, de gezonde stad en klimaatverandering.

Links naar enkele filmpjes van studenten:

- In [deze film](#) ziet u de Future City van de studenten. ([Life in Harculo - Project Future Cities - YouTube](#))
- In [deze film](#) lichten de studenten hun Future City toe (door de studenten aangeboden aan ENGIE en gemeente Zwolle). ([Harculo 2050 - Wat zijn de toekomstplannen? | Minor Future Cities - YouTube](#))

Digitale bewonersbijeenkomsten oktober 2020

Van 14 - 22 oktober 2020 is het raamwerk van de gebiedsvisie gepresenteerd in bewonersbijeenkomsten. Vanwege het Coronavirus is gekozen voor vijf digitale bijeenkomsten, in plaats van fysiek. Die zijn goed bezocht, bijna 200 deelnemers hebben meegedaan.

Naast de presentatie van het raamwerk van de gebiedsvisie was er de mogelijkheid om vragen te stellen via de chat. Deze vragen werden in de bijeenkomst behandeld en beantwoord.

In dit document is ter illustratie een aantal reacties en vragen uit de chat opgenomen. Deze zijn geanonimiseerd. Veel vragen gaan ook over de woningen zelf. Voor wie, wanneer gaat er gebouwd worden en wat moet je doen om voor een woning in aanmerking te komen? Vragen die in dit stadium nog niet beantwoord kunnen worden, maar wel laten zien dat er veel interesse is in het gebied.

DV 19-10-20 20:06
Is er (nog) ruimte voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap in de gebiedsontwikkeling?

K 21-10-20 20:22
Komen er ook appartementen geschikt voor ouderen?

EV 15-10-20 20:04
De plannen zien er leuk uit. Jullie hadden het net over een verdeling in percentages van segment woningen kan dat nog een keer herhaald worden ?

Naast veel positieve reacties over de inhoud en het proces hebben we een aantal zorgen en enkele kritische geluiden gehoord. De voornaamste aandachtspunten gaan over ontsluiting en verkeershinder, het versterken van natuurwaarden en mogelijke overlast, met name in de zuidelijke haven, voor mens en natuur.

FB 19-10-20 19:55
ik zou graag meer willen weten en horen over hoe de prachtige natuur in stand gehouden wordt

KV 15-10-20 20:48
Deze digitale bijeenkomst was een prima alternatief. De plannen zien er goed. We hebben mogelijk wel wat zorg over verkeersstromen door de wijk. Hartelijk dank.

J 15-10-20 20:19
hoe voorkom je sluipverkeer in de richting van Harculo / Herxen / Windesheim?

KN 19-10-20 20:12
Hoe kan de kwaliteit van natuur verbeteren, terwijl je wonen, verkeer toevoegt?

In de gebiedsvisie hebben we deze aandachtspunten zo goed mogelijk geprobeerd te adresseren. Een volledig overzicht van de vragen en antwoorden die gesteld zijn tijdens de digitale bewonersavonden staat op de website [link](https://www.engie.nl/over-ons/projecten/harculo/veelgestelde-vragen). (<https://www.engie.nl/over-ons/projecten/harculo/veelgestelde-vragen>)

Tenslotte hebben we ook gevraagd hoe de deelnemers deze manier van presenteren ervaren. Ook voor ons is het nieuw om dit op deze manier digitaal te doen. De sessie en de manier van terugkoppeling wordt gewaardeerd.

DN 21-10-20 20:36
Ik waardeer deze sessie! Thuiswerken zijn we al een beetje gewend. De setting is prettig, lijkt wel een tv programma.

ES 21-10-20 20:36
Goed doordacht plan, stevige basis voor verdere uitwerking. Succes daarmee! Bedankt voor de heldere toelichting. Digitale sessie is prima, minder gezellig, maar voor deze fase in het proces prima.

WL 19-10-20 20:41
Bevalt prima wat mij betreft, misschien nog als opmerkingen: (1) wordt de presentatie gedeeld en (2) hou rekening met de bestaande bewoning, scholen en wegen en de "overlast" die dit gaat opleveren (veiligheid en een gezond leefklimaat gaat boven alles).

HM 19-10-20 20:43
Mooi om op deze wijze geïnformeerd te worden van de plannen van een belangrijke 'buurman'. Fijn om te merken dat deze zich zo open opstelt!! De opzet van het plan lijkt logisch. Aandachtspunten voor mij zijn het voorkomen dat het geen 'zoveelste' standaard nieuwbouwwijk en het zal goed zijn indien op een bepaalde wijze de locatie weer een 'baken' krijgt voor plaatsing in het landschap mede als oriëntatie voor de stad Zwolle vanuit de wijde omgeving.

Gesprekken stakeholders oktober 2020 t/m februari 2021

Met institutionele stakeholders, zoals natuur- en milieuorganisaties, Rijkswaterstaat, Waterschap en diverse belangengroepen is gesproken over het raamwerk.

- Rijkswaterstaat (RWS)
- Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD)
- TenneT
- Staatsbosbeheer (SBB)
- Natuurplatform Zwolle (NPZ)
- Natuur en Milieu Overijssel (NMO)
- Stichting Landschapsbelangen Harculo-Herxen-Windesheim
- Fietzersbond Zwolle.

De organisaties hebben geen bezwaar tegen de invulling van het terrein met natuur, duurzame energie, woningbouw, kleinschalige bedrijvigheid, horeca en leisure. Er zijn veel complimenten gegeven voor de gepresenteerde plannen en voor het vroege stadium waarin de organisaties zijn betrokken. Er waren geen op- of aanmerkingen waarbij in deze fase gevraagd is om aanpassing van het gepresenteerde raamwerk. Wel zijn door de organisaties suggesties en aandachtspunten meegegeven en enkele zorgen geuit. Zie bijlage 5 voor een samenvatting van de stakeholdergesprekken.

Naar aanleiding van de reacties op het raamwerk van de gebiedsvisie hebben we eind 2020 en begin 2021 gesprek gevoerd met direct omwonenden.

Enkele bewoners van de Von Piekartzmarke en Professor Feldmannweg (20-11-2020 en 15-2-2021)

Vanuit de kant van de Professor Feldmannweg en de Von Pierkartzmarke is als belangrijk aandachtspunt de mogelijke overlast van doorgaand autoverkeer op de Professor Feldmannweg genoemd. Diverse gesprekken en mailcontact hebben geleid tot een andere ontsluitingsvariant. Hierbij zal de ontsluiting met auto's van het terrein van Harculo naar de kruising Commissarislaan/IJsselcentraleweg volledig via de IJsselcentraleweg worden ontsloten en niet (ook) via de Professor Feldmannweg. Het uitgangspunt voor afwikkeling van het autoverkeer blijft daarbij wel dat deze richting het noorden aansluit op de bestaande ontsluiting van Zwolle-Zuid. Het verbod voor auto's (uitgezonderd bestemmingsverkeer) op het Harculosepad, blijft van kracht.

Met de inbreng van de betreffende bewoners hebben we hier samen een betere en meer gedragen oplossing gevonden voor de ontsluiting. In de vervolgfase van het stedenbouwkundig plan kan de ontsluiting verder worden uitgewerkt. Vanuit de bewoners is er waardering geuit voor het proces en de wijze waarop naar hun belangen en zorgen is geluisterd.

Buren Harculosepad (20-1-2021)

Ook met de directe buren op het Harculosepad is gesproken na de presentatie van het raamwerk. Zij zijn positief over de communicatie en het contact. Inhoudelijke onderwerpen die zijn besproken gaan over verkeer op het Harculosepad en het voorkomen van sluipverkeer, de geplande energiefuncties (wat houden die in?), de dijk en het fietspad en recreatie in de zuidelijke haven.

Bewoners hebben aangegeven dat het voor hen van belang is dat het Harculosepad niet gebruikt wordt voor ontsluiting. Het Harculosepad is nu een smalle weg, met een verbod voor auto's, met uitzondering van bestemmingsverkeer. In de praktijk rijden er regelmatig andere auto's over de weg. In de gebiedsvisie geven we hier invulling aan, door het principe te handhaven dat deze weg alleen bestemd is voor bestemmingsverkeer. Er werd ook een zorg geuit over de plannen van een fietspad

boven op de dijk en of deze ook verlaagd aan de binnen zijde van de haven zou kunnen komen. Dit zal in de verdere planvorming de aandacht krijgen.

Na vaststelling van de gebiedsvisie worden de plannen verder uitgewerkt tot een stedenbouwkundig plan en daarin worden plannen concreter (gebouwen, wegen etc.). Veel vragen worden in deze fase beantwoord. Afsproken is om periodiek contact te houden over de plannen en voortgang.

Raadsinformatiebijeenkomst 12 februari 2021

Voordat de gebiedsvisie wordt afgerond en in het voorjaar van 2021 ter vaststelling aan de gemeenteraad van Zwolle wordt aangeboden, zijn raadsleden geïnformeerd over het gebied en de plannen. In een digitale bijeenkomst is toelichting gegeven door KuiperCompagnons, het stedenbouwkundig bureau dat de gebiedsvisie heeft opgesteld. Op hoofdlijnen zag de bijeenkomst er als volgt uit:

- Introductie locatie en ambitie
- Inhoud gebiedsvisie en participatieproces
- Ruimte voor vragen
- Vervolgstappen

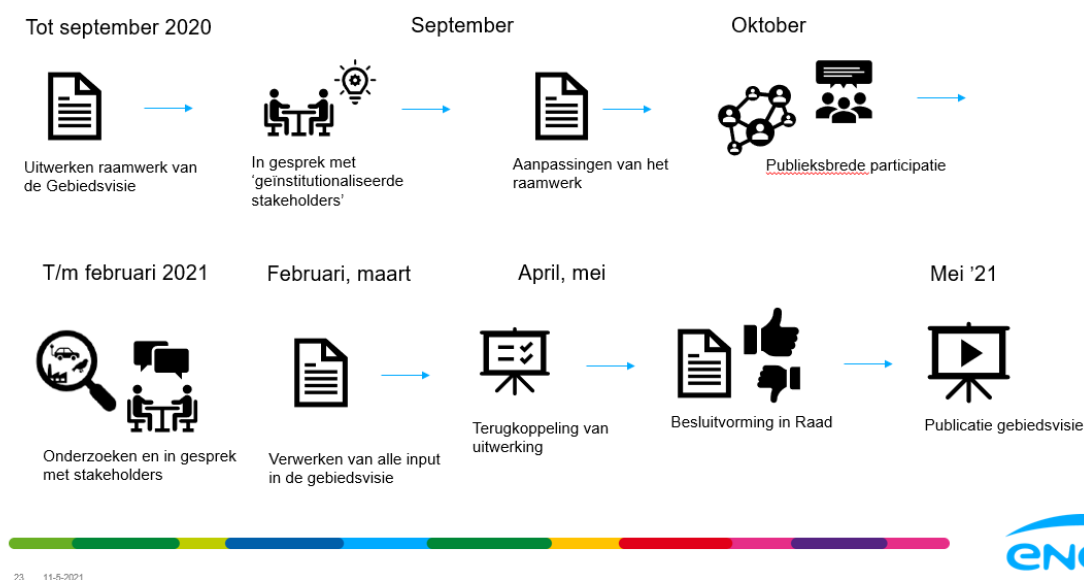
In verband met COVID19 was een locatiebezoek niet mogelijk, maar is een introductiefilm van de locatie gemaakt. Deze film is [hier](https://www.youtube.com/watch?v=U7ubbf2-KCo) te zien (<https://www.youtube.com/watch?v=U7ubbf2-KCo>). Via de chat en voor de camera zijn vragen gesteld door raadsleden en beantwoord door het studiopanel. Dit werd erg gewaardeerd en de reacties zijn positief.

Nieuwe vragen die zijn gesteld, zijn toegevoegd aan het overzicht van de vragen en antwoorden, die op de website [harculo.nl](https://www.harculo.nl) staat.

Van raamwerk naar gebiedsvisie

Alle inbreng van stakeholders is meegenomen om van een raamwerk naar de uitwerking van de uiteindelijke gebiedsvisie te komen. In onderstaande afbeelding is het gevolgde proces, vanaf het uitwerken van het raamwerk, tot de geplande publicatie van de gebiedsvisie in mei 2021 weergegeven.

Proces totstandkoming gebiedsvisie

4. Conclusies en vervolg

Grote betrokkenheid

We zijn erg verheugd met de deelname en de vele positieve reacties, zowel op de inhoudelijke plannen als op het proces. De betrokkenheid bij de plannen is groot. Vanaf januari 2019, tot bij het schrijven van dit stuk, hebben we een intensief participatieproces doorlopen.

Facts en figures

- 94 deelnemers werksessies januari 2019
  - 197 deelnemers informatie bijeenkomsten oktober 2020
  - 8 nieuwsbrieven in 2019 en 2020
  - 4200 pagina's van de website Harculo.nl bezocht (periode gemeten: 11jan – 6mei 2021)
  - 547 abonnees op de nieuwsbrieven (voorjaar 2021)
- En vele gesprekken en andere contactmomenten met stakeholders

Evaluatie van de participatie in relatie tot de doelen

Als vermeld in paragraaf 1 hebben we ons bij het participatieproces tot doel gesteld:

- Een gedragen plan
- Door rekening te houden met diverse belangen waardoor we een resultaat kunnen bereiken met meerwaarde. De nieuwe wijk past bij Zwolle en voegt iets nieuws toe.
- Een transparant proces met heldere integrale keuzes.

De betrokkenheid van de omgeving bij de plannen voor de locatie Harculo is groot. De wijze waarop we het participatieproces hebben vormgegeven kent veel waardering van stakeholders. De inbreng van stakeholders heeft ons geholpen om tot een nog beter resultaat te komen.

De input vanuit de werksessies, gesprekken en andere reacties is belangrijke input geweest voor de gebiedsvisie. De aanpassingen voor de ontsluiting van autoverkeer via de IJsselcentraleweg en het bestemmen van de Professor Feldmannweg voor langzaam verkeer, is een voorbeeld van een concreet resultaat in deze fase van het participatieproces met de omgeving. Door de mix van functies (duurzame energie, wonen, werken, cultuur, recreatie en natuur) wordt invulling gegeven aan verschillende belangen en ontstaat meerwaarde voor Zwolle. Wij zien dat het participatieproces een duidelijke, positieve bijdrage heeft geleverd aan het resultaat, de gebiedsvisie.

We zullen niet met alle wensen en belangen rekening kunnen houden. Soms zijn deze ook tegenstrijdig en ontstaan er dilemma's. Voorbeelden hiervan zijn:

- Programma/ woningbouw versus natuur
De roep om meer woningen (veel vraag naar woningen) versus vragen hoe 'wonen' en andere functies (werken, energie, cultuur, recreatie) zich verhouden tot de natuurwaarden in het omliggende gebied (uiterwaarden en havens)
- Recreatie versus natuur
Vanuit de omgeving en de gemeente is de wens voor een strandje / zwemvoorziening regelmatig genoemd. Tegelijkertijd is er ook een zorg dat recreatie leidt tot overlast voor de omgeving en afbreuk doet aan natuurwaarden in de zuidelijke haven.

Waar de één kiest voor de levendigheid die ontstaat door werken, cultuur, wonen en recreatie, wil de ander juist de rust en ontwikkeling van natuur. Deze spanningsvelden zullen bij de verdere uitwerking onze aandacht houden. We streven ernaar ook bij de vervolgstappen in dialoog tot goede keuzes te komen die recht doen aan de diverse belangen.

Vervolg

We willen de betrokkenheid en het verkregen draagvlak voor de gebiedsvisie graag vasthouden: deze fase vormt het fundament van de herontwikkeling! De betrokkenheid van de omgeving draagt bij aan het gevoel gezamenlijk een unieke nieuwe wijk voor Zwolle te creëren, een wijk die waarde aan de stad toevoegt.

De participatie eindigt hier dus niet. Ook tijdens het verdere proces bij de totstandkoming van het stedenbouwkundig ontwikkelplan en het bestemmingsplan wordt de omgeving betrokken. In de contacten met de omgeving hebben we al verschillende aandachtspunten gehoord, waar verder invulling aan wordt gegeven bij het stedenbouwkundig ontwikkelplan.

Voor de verdere uitwerking van de gebiedsvisie naar een stedenbouwkundig ontwikkelplan, maken ENGIE en Floris Property Fund een eigen participatieplan. De gebieden volgen na afronding van de gebiedsvisie een eigen proces, maar waar nodig en zinvol vindt er afstemming plaats.

Bijlagen

Bijlage 1 Nieuwsbrieven: zie separate bijlage Nieuwsbrieven archief

Bijlage 2 Veel gestelde vragen Harculo, zie [website](https://www.engie.nl/over-ons/projecten/harculo/veelgestelde-vragen)

<https://www.engie.nl/over-ons/projecten/harculo/veelgestelde-vragen>

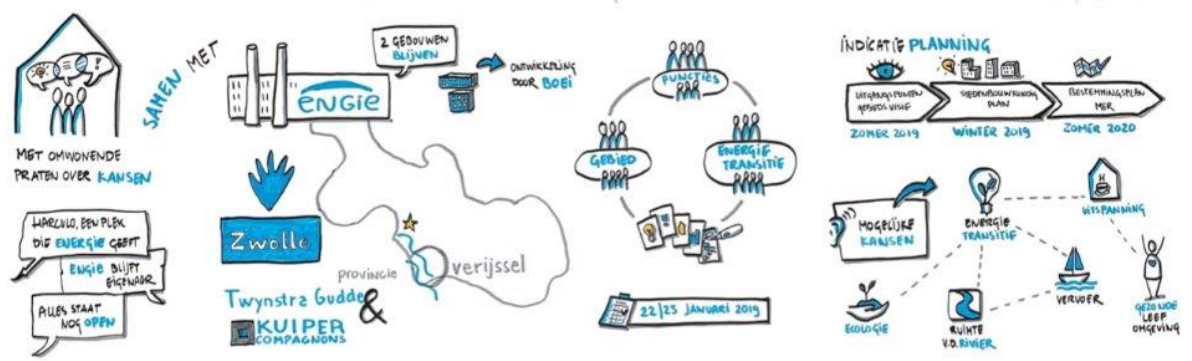
Bijlage 3 ENGIE introductie film gebiedsontwikkeling Harculo

<https://www.youtube.com/watch?v=U7ubbF2-KCo>

Bijlage 4 Tekeningen werksessies 2019

Bijlage 5. Samenvattend verslag stakeholdergesprekken

Inleiding

In het najaar van 2020 hebben de projectpartners ENGIE, Floris Property Fund en gemeente Zwolle een raamwerk voor de gebiedsvisie herontwikkeling Centrale Harculo opgesteld. Dit in afstemming met onder meer Stichting BOEI en Ronald A. Westerhuis.

Van 14 t/m 22 oktober zijn omwonenden en andere geïnteresseerden in vijf digitale bijeenkomsten geïnformeerd over het raamwerk. Hierbij was voor de aanwezigen ook ruimte om hun eerste reacties te geven. Naast de bewonersbijeenkomsten is het raamwerk in individuele overleggen ook gepresenteerd aan en besproken met de volgende organisaties:

- Rijkswaterstaat (RWS)
- Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD)
- TenneT
- Staatsbosbeheer (SBB)
- Natuurplatform Zwolle (NPZ)
- Natuur en Milieu Overijssel (NMO)
- Stichting Landschapsbelangen Harculo-Herxen-Windesheim
- Fietzersbond Zwolle

Van deze gesprekken is verslag gemaakt en gedeeld met de gesprekspartners.

Reacties

Geen van de gesproken organisaties hebben bezwaar tegen de invulling van het terrein met woningbouw, kleinschalige bedrijvigheid, horeca en leisure. Er zijn veel complimenten gegeven voor de gepresenteerde plannen en voor het vroege stadium waarin de organisaties zijn betrokken. Er waren geen op- of aanmerkingen waarbij in deze fase gevraagd is om aanpassing van het gepresenteerde raamwerk. Wel zijn door de organisaties suggesties, aandachtspunten en enkele zorgen geuit.

Door RWS is aangegeven dat activiteiten in het water of op de dijk alleen mogen als deze onlosmakelijk met het water zijn verbonden. Woonboten en horeca direct bij het water zijn voorbeelden die daar niet onder vallen. Waterrecreatie heeft per definitie wel een relatie met het water en is in beginsel wel denkbaar. Horeca zal binnendijs gerealiseerd moeten worden. Eventuele beplanting in de uiterwaarden, ter versterking van de natuurwaarden, moet passen binnen de Vegetatielegger en mag de doorstroming bij hoog water niet te veel belemmeren.

Een goede afstemming tussen de planning van het dijkversterkingsprogramma van het waterschap en de herontwikkeling van Harculo is gewenst. De effecten van de dijkversterking op het terrein van Centrale Harculo zal beperkt zijn. Wel zal beoordeeld moeten worden of bestaande elementen in de dijk(beschermingszone) technische aanpassing vereisen binnen het dijkversterkingsprogramma.

Met TenneT is gesproken over de toekomst van het huidige schakelstation van TenneT dat zich binnen het plangebied bevindt. Als er bijvoorbeeld vanuit de gemeente behoefte is om het schakelstation (of de hoogspanningsleidingen aan de rand van Zwolle-Zuid) te verwijderen, zal elders een nieuw schakelstation gebouwd moeten worden. Dat vergt een aanzienlijke investering. Ten aanzien van het gezondheidsaspect elektromagnetische velden geeft TenneT aan dat er voor schakel- en trafostations geen formele richtlijnen zijn. Zelf hanteert TenneT een minimale afstand van 40 meter tussen het hekwerk van een station en het dichtbij zijnde gevoelige object zoals een woning. Bij die afstand kan met zekerheid gesteld worden dat er geen effecten op de gezondheid zijn.

Het NMO is enthousiast over de gepresenteerde ambities m.b.t. klimaatmigratie, klimaatadaptatie en het natuurinclusief bouwen. Zij ondersteunt de gedachte dat in één haven meer levendigheid komt en dat de andere haven ruimte krijgt voor natuurontwikkeling, maar benadrukt dat daar dan ook wel echt rust gerealiseerd moet worden. Bedenkingen zijn er ten aanzien van een struipad in de uiterwaarden, omdat daardoor de rust voor vogels kan worden verstoord. Door het NMO wordt aangegeven dat ze de locatie zeer geschikt achten voor een omvangrijkere woningbouwopgave dan nu voorzien, opdat daarmee andere locaties met hogere natuurwaarden ontzien kunnen worden.

SBB ziet in de herontwikkeling van Centrale Herculio een goede kans om een groter gebied langs de IJssel, van Windesheim tot aan Het Engels Werk, meer integraal te beschouwen. Zo zou de recreatie in het gebied geconcentreerd kunnen worden tot een aantal zones, opdat andere delen van het natuurgebied worden ontzien.

NPZ ziet in het plan goede aanknopingspunten voor natuureducatie voor allerlei verschillende doelgroepen. Daarnaast is het NPZ benieuwd of het mogelijk is om niet-elektrische auto's zoveel mogelijk in het plangebied te weren. NPZ uit haar zorgen over het eventueel intensief gebruiken van één van de havens voor leisure. Met name verstoring door gemotoriseerde boten is daarbij een issue. Bij de inrichting van het gebied dient gekeken te worden hoe verstoring zoveel mogelijk voorkomen kan worden. Uit ecologisch onderzoek zal moeten blijken of e.e.a. acceptabel is.

De Stichting Landschapsbelangen Herculio/Herxen/Windesheim doet de suggestie om de recreatie niet in de zuidelijke haven, maar in de noordelijke haven te laten plaatsvinden. Omdat de reuring die dat geeft meer past bij het huidige gebruik van Oldeneel dan bij de nu nog rustiger zuidzijde. Gevraagd wordt naar maatregelen om de verkeerstromen en het parkeren van dagjesmensen goed te beheren. Daarnaast wil zij er voor waken dat er grootschalige evenementen in/nabij de haven zullen plaatsvinden met geluidsoverlast tot gevolg.

De Fietzersbond heeft op voorhand geen specifieke opmerkingen, maar geeft aan graag betrokken te blijven bij de verdere planvorming ten aanzien van de ligging van fietspaden en de ontsluiting van het terrein. Juist omdat fietsers en auto's mogelijk langs dezelfde route het terrein verlaten, vraagt de ontsluiting extra aandacht.